

Vaadates selgete silmadega

Jumala loodud maailma tõelise ilu nägemiseks tuleb meil seda vaadata puhaste silmadega.

06.08.2017

Kristlik elu on pidev otsing, et leida Jeesus ja talle järgneda, teades, et kes iganes näeb Teda, näeb Isa.[1] See tähendab lasta ka Temal meid näha. Meie Issand on jäänud oma Kirikusse ja Ta tahab, et me Tema poole vaataksime. Armulaualiturgias tõstetakse leib ja vein üles, et usklikud saaksid Teda vaadata. Iga

päev püüame me Teda leida Pühimas Sakramendis, tõeliselt kohal olevana „oma Ihu ja Verega, Hinge ja Jumalikkusega.”[2] Ja me otsime Teda Evangeeliumi lehekülgedelt, mis jutustavad Tema elust meie seas.

„Milline võis olla Jeesuse rõõmustav pilk inimeste peale vaadates? See pidi olema seesama, mis säras Tema ema silmades, kes ei suutnud oma rõõmu tagasi hoida – *Magnificat anima mea Dominum!* – ja tema hing ülistas Issandat sellal, kui ta Teda endas kandis ning Tema kõrval oli.”

„Oo, mu Ema! Et ka meie, nii nagu sina, võiksim rõõmustada Temaga olles ja Teda hoides.”[3]

Jumala pilk

„Kui me otsiksim selle pilgu algust, peaksim me pöörduma tagasi Esimesse Moosese raamatusse, hetke, mil pärast inimese meheks ja naiseks

loomist *‘nägi Jumal, et see oli väga hea’*. See Looja kõige esimene pilk peegeldub Kristuse pilgus.”[4]

Lihakssaanud sõna vaatab meie peale inimsilmade ja –näoga. Kristuse pilgus leiame me oma rõõmu allika, tingimusteta armastuse, rahu, mis tuleneb teadmisest, et me oleme armastatud. Enamgi veel, Tema silmis näeme me enese autentset kujutist; me saame teada oma tõelise identiteedi. Me oleme Jumala armastuse tule; me oleme olemas, sest Jumal armastab meid ja me oleme määratud nägema Teda ühel päeval palgest palgesse, jagama Tema elu. Ta tahab teha meid täielikult enese omaks sel määral, et teeb meid üheks oma Pojaga, nagu Poeg on üks Isaga.[5]

„Et ka teie kogeksite seda pilku! Et te kogeksite seda tõe, et Tema, Kristus, vaatab teie peale armastusega!...Võiks öelda, et see

Kristuse „armastav pilk” sisaldab, kui nii-öelda, kogu Hea Sõnumi kokkuvõtet ja sünteesi.”[6]

Jeesus vaatab iga inimese ja kogu inimkonna peale. Tal on kaastunne rahvahulkade vastu, kuid Ta ei näe neid kui anonüümset massi. Ta palub armastust igalt ühelt, ainsuses. Tema pilk on pinevalt rikkal noormehel, kes kahtleb enese pühendamises; ja Peetrusel, kui too oli Ta reetnud; ja vaesel, kuid heldel vanal naisel, kes oma annu templisse jätab, arvates et keegi ei näe teda. Jeesuse pilk lasub meist iga ühe peal.

Kristuse pilk on kutse eneseandmisele, sest Ta annab ennast täielikult ja tahab meid enda lähedale. Ta õpetab meid tõstma oma pilku üllaste eesmärkide poole vabana maistest kiindumustest: „Üks asi puudub sul. Mine müü kõik, mis sul on ja anna vaestele ja sul on aare

taevas ning tule järgne mulle!”[7]
ütleb Jeesus noormehele.

Kui me julgeme vaadata Lunastaja poole, siis tunneme me oma pattude pärast kurbust ja vajadust pöördumise, patukahetsuse ja apostolaadi järele. Kui Peetrus kohtas – pärast Jeesuse salgamist – meie Issanda pilku, mõistis ta, mida ta oli teinud: „ja välja minnes hakkas ta kibedasti nutma.”[8] Tema kurbus muutus hiljem apostli julguseks, tugevaks otsuseks mitte iial enam varjata Jeesuse Nime; ja rõõmu, isegi kui apostolaadis ilmnesid tõsised takistused: „nemad läksid Suurkohtu palge eest minema, rõõmustades, et neid on väärt arvatud kannatama teotust selle nime pärast.”[9]

Kristuse pilk taastab meie rahu ja kindluse, isegi kui meil on häbi otse Tema poole pöörduda nagu tol haigel naisel, kes proovis vaid Tema kuube puudutada: „Jeesus pöördus ja sõnas

teda nähes: „Tütar, ole julge, sinu usk on su päästnud!” Ja naine sai terveks selsamal hetkel.”[10]

„Mu Issand ja mu Jumal, ma usun kindlalt, et Sa oled siin, et Sa näed mind, et Sa kuuled mind.” Nii alustas püha Josemaría oma igapäevaseid palvehetki. Oma palves peame me Teda vaatama ja teadma, et Tema vaatab meid. Taevas vaatleme me Teda igavesti ja varjudeta. Kuid me saame Teda leida ka siin maa peal, tavalises elus: oma töös, kodus, teistes inimestes, eriti nendes, kes kannatavad. Selle selguse tugevdamiseks kordame me usuga, tabernaakli ees: ma usun kindlalt, et Sa näed mind alati. Ja kui me tunneme end pimedana, suutmata näha Teda enese kõrval, palume me Teda alandlikult: *ut videam!* Issand, tee et ma näeksin!

Jumalaema pilk

„Kristliku sisekaemuse võrreldamatu eeskuju on Maarja. Keegi pole end pühendanud süvamõtisklustele Kristuse palge üle nii jäägitult kui Maarja. Maarja pilk, täis jumaldavat austust ja imetlust, ei lahku hetkekski Jeesuselt. Vahel *on see pilk usutlev* nagu Jeesuse leidmise puhul templist: „Poeg, miks sa oled meile nõnda teinud?” (Lk 2:48); alati *on see pilk läbitungiv*, suuteline sügavalt mõistma Jeesust, isegi kuni tema varjatud tundmuste tajumuse ning ta otsuste ennetuseni nagu Kaana pulmas (vt Jh 2:5). Ajuti *on see pilk tulvil kurbust*, seda iseäranis Jeesuse risti jalamil, kus Maarja pilk on taas sünnitava ema oma, sest Maarja mitte üksnes elas läbi oma Poja kannatuse ja surma, vaid ta päris samas ka uue poja armastatud jüngri näol (vt Jh 19:26–27). Ülestõusmispüha koidikul *kiirgab ta pilk surnuist ülestõusmise rõõmu*

ning viimaks, Nelipüha päeval,
leegitseb ta silmavaade Vaimu
väljavalamisest (vt Apt 1:14)”[11]

Elu on rõõmude ja kurvastuste,
lootuste ja pettumuste jada. Issand
ootab, et me otsiksime Teda igas
välises ja sisemises olukorras. Me
peaksime Maarjalt õppima Teda
vaatlema õrna, usutleva, valurikka
pilguga, kuid alati täis kindlust. Me
võime õppida temalt ka pöördudes
meie ümber leiduvate Jumalaema
kujutiste poole. Piltide välja otsimine
ja nende vaatamine ning armastus,
millega me seda teeme, valmistavad
meid ette kohtumiseks tema Pojaga,
tema ihu õnnistatud viljaga. Tema
Ema juhtimisel võime me leida
Jeesuse palge: lapse palge
Petlemmas, vermeis palge Kolgatal,
aulise palge pärast ülestõusmist. See
otsing on tõesti Jumala palge otsing,
mis ajendab meid suunama kogu
oma elu Jeesusega kohtumise suunas.

„Süüvides sisekaemuses Kristuse palgesse muutume avatuks Kolmainu müsteeriumi vastuvõtmisele, kogedes Isa armastust aina uuena ning tundes heameelt Püha Vaimu rõõmus. Siis käivad meie kohta püha Pauluse sõnad: „Meid kõiki, kes me katmata palgega vaatleme Issanda kirkust peegeldumas, muudetakse samasuguseks kujuks kirkusest kirkusesse. Seda teeb Issand, kes on Vaim” (2Kr 3:18).”[12] Kristlasel on imeilus missioon peegeldada Kristust – nagu tegid pühakud –, et näidata teistele seda pilku, mille suunab Jumal iga inimese peale. Austades meie Issandat Pühimas Sakramendis, näiteks õnnistamisel Pühima Sakramendiga, vaatame me Teda, kelle me oleme läbi torganud, kaetud vere ja haavadega ning me avastame Jumala armastuse müsteeriumi, Jumala tõelise palge.[13]

Vaadates ligimest

Vaatamine ei ole lihtsalt füüsiline akt. See on inimlik akt, mis väljendab meie südame kalduvusi. Püha Josemaría õhutas meid teisi vaatama armastusest laienenud silmateradega, sest teada kuidas vaadata on teada, kuidas armastada. Kahtlemata on olemas armastuse pilke ja ükskõikseid pilke; pilke, mis näitavad valmisolekut mõista, aktsepteerida ja teenida ning omastavaid pilke, mis on isekusest pimestatud. „Meie tahame vaadata puhaste silmadega, innustatuna Õpetaja kuulutusest: *Õndsad on puhtad südamed, sest nemad näevad Jumalat.*”[14]

Me püüame voorusi harjutada olles teadlikud sellest, et me peame püüdma pühitseda oma elu igat tahku, kaasaarvatud oma nägemist ja teisi meeli meeli. Silmad ei ole mitte üksnes „aken”, mille läbi me

maailma näeme ja mille kaudu pildid
sisse tulvad; need on ka kanaliks,
mille läbi me väljendame oma
kalduvusi, mille kaudu meie soovid
välja lähevad. Ligimesearmastus,
kaastunne, südamepuhtus,
vaimuvaesus ning valmisolek
teenida voolavad välja inimese
silmadest.

Apostellik innukus algab teiste
vajadustest teadlikuks saamisega:
nende abituse, nende vabadust
lämmatavate kiindumuste, nende
segaduse avastamisega. Me paneme
end oma ligimese asemele, kui me
oleme valmis saama ligimeseks
teistele:[15] unustades teised, vähem
üllad huvid; põgenedes isiklike
murede keeristormist, et peatuda
nagu Hea Samaarlane; et teistega
aega veeta ja huvituda teiste
probleemidest ja muredest. Selleks,
et näha ja ravida meid ümbritsevate
inimeste vaimseid vajadusi, peame
me oma silmad pärani lahti tegema.

Apostellik innukus juhib meid teiste probleemidele ja vajadustele mitte kunagi selga pöörama. Apostli silmad kinnitavad iga mehe ja naise väärtust iseeneses, mitte vastavalt sellele, mil määral nad meie endi huvisid teenivad. Moraalne tõde kui tõde iga inimese kordumatust väärtusest, olles loodud Jumala näo järgi, on immutatud nõudega austada isiklikku vabadust.[16]

Seevastu pimestavad ebapuhtad soovid, omandiiha või uudishimu – mis kasvavad, kui me ei juhi õigesti oma vaateviisi – lõpuks inimese südant. Me peame oma silmavaadet Jumala ja teiste pärast vaos hoidma. Me tõukame eemale kujutised, mis meid Temast lahutavad, sest need elatavad vana inimest, toites kurba pilku ja isekat südant.

Õppides vaatama

Pilgu harimine on oluline võitlus, mis mõjutab meie sisemise maailma atmosfääri ja avatust. See seisneb püüdluses leida Jumalat kõiges ja põgenemises selle eest, mis võib meid Temast lahutada.

Vaatama õppimine on seega ülesanne sisekaemuses: kui me teeme harjumuseks vaadelda sisekaemuslikult seda, mis on kõrgeim ja ilusaim, tunneb meie pilk end eelmale tõugatuna sellest, mis on madal ja räpane. See, kes kontempleerib järjekindlalt meie Issandat Euharistias ja Evangeeliumi lehekülgedel õpib Teda leidma ka teistest inimestes, looduse ilus ja kunstiteostes. Me avastame, et meid tõmbab ligi see, mis on hea ning omandame tundlikkuse lükata tagasi kõik, mis on korratu.

Samas, kuna meie maine elu on võitlus, oleme me alati eksponeeritud ohule „tagasi mutta vajuda”. Õppida, kuidas vaadata, tähendab õppida ka, kuidas mitte vaadata. „Ei ole hea vaadata seda, mida ei ole lubatud ihaldada,” soovitab meile püha Gregorius Suur.[17]

Solvangud Jumala vastu ilmutavad end meie silme all erineval viisil: mõnikord leiame me need olevat inimlikult vastuvõetamatud ja me tõukame need eemale siiralt ja loomulikult, nagu näiteks vägivaldsete stseenide puhul. Teinekord võtab kuri kiusatuse kuju ja keelitab meid ihu veetluse, isekuse või luksusega.

Igal juhul, me saame alati kaitsva suhtumise hüvitusaktide lunastava väärtuse kaudu konstruktiivseks pöörata. Heastamine nõuab, et me näeme neid reaalsusi kui solvanguid Jumala vastu, mitte lihtsalt millegi

ebameeldivana, mis meid häirib või kiusatusena, mille me eemale tõukame. Pigem näeme me neid ennekõike millegi sellisena, mis solvab Jumalat.

Kui Jeesus ütles, et „igaüks, kes naise peale vaatab teda himustades, on oma südames temaga juba abielu rikkunud”[18], siis tegi ta selgeks, et korratu vaateviis ei koosne ennekõike mitte välise meele vales kasutamisest, vaid et see on midagi sügavamalt. See tuleneb ihalusest, mis näitab sellise inimese eksliku vaadet, keda ei nähta enam kellegi auväärsena, Jumala lapsena. Pilk, mille ma teistele suunan, määrab minu enda inimlikkuse.[19]

Kui me vaatame teisi puhaste silmadega, austusega, siis avastame me neis meie endi vääriskuse Jumala lastena ja tunneme end alati Jumala lastena. Kuid kui me vaatame häguse nägemisega, siis on

moondunud ka meie endi minapilt. „Seega, nii nagu ma saan teist inimest aktsepteerida või teda kahandada asjaks, mida kasutada või hävitada, nii peaksin ma olema valmis aktsepteerima oma enda vaateviisi tagajärgi – neid tagajärgi, mis kanduvad üle ka minule endale.”[20] Meie vaateviis on otsustav. See, kuidas kedagi vaadatakse, oleneb tema enda pilgust, sest inimene tunneb ennast armastatuna sel määral nagu ta ise armastab.

Püha Josemaría õpetas meid pöörama oma südameid – hingetõmbe, suudluse, pea kallutuse või pilguga – krutsifikside poole, mida me näeme ning mitte jätma tervitamata – vähemasti pilguga – kujutisi Jumalaemast. Need väikesed žestid aitavad meil elada kontemplatiivsetena, lootusega näha ühel päeval Jumalat palgest palgesse.

„*Vultum tuum, Domine, requiram* (Ps 26:8). Issand, ma igatsen näha su palet. Mulle meeldib sulgeda oma silmad ja mõelda, et siis kui Jumal seda tahab, saabub hetk, mil ma olen võimeline Teda nägema, mitte *aimamisi nagu peeglist, vaid... palgest palgesse* (1Kr 13:12). Jah, *mu hing januneb Jumala järele, elava Jumala järele; millal ma lähen ja näen Jumala palet?* (Ps 42:3)”[21]

Need püha Josemaría sõnad kirjeldavad sügavat janunemist, mida tunnevad inimesed, kes elavad ikka veel keset varje, kuid kes igatsevad kogu südamest Jumala valguse selguse, meie lootuse põhjuse järele.

C. Ruiz - M. de Sandoval

[1] Jh 17: 7

[2] Püha Josemaría. *Vagu*, nr 684

[3] *Vagu*, nr 95

[4] Püha Johannes Paulus II.
Apostellik kiri maailma noortele
Rahvusvahelise Noorte Aasta puhul.
31. märts 1985, nr 7

[5] Vrd Jh 17:21

[6] Püha Johannes Paulus II.
Apostellik kiri maailma noortele
Rahvusvahelise Noorte Aasta puhul.
31. märts 1985, nr 7

[7] Mk 10:21

[8] Lk 22: 62

[9] Ap 5:41–42

[10] Mt 9:22

[11] Püha Johannes Paulus II.
Apostellik kiri Rosarium Virginis
Mariae, 16. oktoober 2002, nr 10

[12] Ibid, nr 9

[13] Vrd Joseph Ratzinger. Il volto nascosto e trasfigurato di Cristo
nimelisel kongressil tehtud
ettekanne. Roomas, 20. augustil 2001

[14] Püha Josemaría. *Jumala sõbrad*,
nr 175; Mt 5:8

[15] Vrd Joseph Ratzinger, *L'Europa di Benedetto nella crisi delle culture*,
lk 84; vrd Lk 10:29–37

[16] Vrd *Ibid*, lk 81–82

[17] Püha Gregorius Suur, *Moralia*,
21, 2, 4.

[18] Mt 5: 28

[19] Vrd Joseph Ratzinger, *L'Europa di Benedetto nella crisi delle culture*,
lk 81-91

[20] *Ibid*, lk 86–87

[21] Püha Josemaría. *Roosipärg*.
Lisad. Neljas valgusrikas saladus.

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
et-ee/article/vaadates-selgete-silmadega/](https://opusdei.org/et-ee/article/vaadates-selgete-silmadega/)
(20.03.2026)